

A Közösségfejlesztők Egyesülete 3 éves stratégiai terve 2003-2005

Jövők tervezésekor arra kell a lehető legjobb választ adnunk, hogy mi módon segíthetjük a közösségfejlesztést

adekvát elméleti keretekkel rendelkező,

hatékony módszertannal bíró,

önkéntesek által széles körben alkalmazott,

képzett közösségfejlesztők és közösségi munkások által fizetett munkában is végzett,

főként hazai forrásokból támogatott

ismert és elismert társadalomfejlesztési eszközzé és szakmává fejlődni.

Egy 3 évre szóló középtávú terv e hosszú távú célokat nem tudja megvalósítani, de nagyon fontos, hogy minden elemében hordozza a távlati megvalósulás lehetőségeit, összhangba hozva a helyzetünk értékelésekor feltárt lehetőségeinket és a magasabb aspirációink felé teendő lépéseinket.

Ha munkánk legfőbb két tartópillérére, a mozgalmi és a szakmai munkára csupaszítjuk le elvégzett elemző-értékelő munkánkat, azt az eredményt kapjuk, hogy az elmúlt 5 évben ugyan jelentős eredményeket értünk el a szakmafejlesztés terén, de munkánk mozgalmi jellegét nem csak hogy nem sikerült növelni, de még meglévő hadállásainkból is veszítettünk. A korábban örvendetes fejlődésnek indult helyi- és regionális munka lassanként visszaszorult, s ezen még az oly ígéretes Helyi cselekvés program sem tudott változtatni. Ennek legfőbb oka az, hogy a közösségfejlesztés megjelenése a hazai támogatási rendszerben és fejlesztési programokban minden igyekezetünk ellenére is még mindig késik, és valószínű, hogy ehhez a mi igyekezetünk önmagában kevés is. Felmerült tehát a kérdés: nem lenne-e időszerű levonni a súlyos következtetést és kimondani, hogy e szakterület egy még nem igazán demokratikus társadalomban nem tud, s lehet, hogy még hosszú évekig is csak nehezen tud majd foglalkozássá kiépülni? Nem kellene-e a továbbiakban csak egy kísérletező szakmai csoportként definiálni önmagunkat, lemondva a közösségfejlesztés széleskörű alkalmazásáért folytatott küzdelmeinkről, mert azt csak egy, a mostaninál sokkal erősebb civil társadalom, demokratikusabb támogató környezet és komplex állami programok tudnák kiépíteni?

Az új 3 éves terv irányainak meghatározása mögött végig egy ilyen horderejű kérdés húzódott meg. Az elemző-értékelő munka is-is típusú megoldást hozott: egyesületünk magja nem tud és nem is akar lemondani munkánk kettős, mozgalmi és szakmai irányultságáról, s különösen nem egy olyan történelmi helyzetben, amelyben hazánk uniós csatlakozása folyamatban van. A „hagyományos” szakmafejlesztés – mint „örök” stratégiai irány - mellett két régi-új kitörési pontot talált: a regionális (helyi) munka megerősítését és egy „előre menekülő” stratégiát, a közép-kelet európai szerepkör megtalálását. A megerősödő országos hálózati pontok közvetlenül, az európai munka pedig inkább közvetve segítheti a hazai ismertség és elismertség szélesedését, s a megbízások megjelenését.

A Partners Hungary által előkészített, vezetett és írásos elemzésben is összefoglalt értékelő-tervező munka folyamatát híven tükrözi „A Közösségfejlesztők Egyesülete 1998-2003 közötti stratégiai fejlesztési tervének értékelése, az elkövetkező 3 év stratégiai irányainak kidolgozása” c. anyag. Ez volt a kiindulópontja munkacsoportjaink tervezőmunkájának, melyek az elkövetkezendő 3 év fő stratégiai irányvonalainak kimunkálására szerveződtek. (Megjegyezzük, hogy független szakértőinknek elévülhetetlen érdemeik vannak abban, hogy munkánk számos olyan elemében is hasznos következtetésekre jutottunk, amelyeket korábban a szakmai munka rovására elhanyagoltunk – ilyenek elsősorban szervezeti struktúrára, a felelőségek megosztására, hálózat együttműködésére és a forrásteremtésre vonatkozó munkarészek).

1. Szakmafejlesztés

Szakmafejlesztés alatt a

- helyi közösségi folyamatokban kifejlesztett új munkamódokat, módszereket és technikákat,
- elemzéseket,
- elméleti munkát,
- eredményeink publikálását és a
- képzést

értjük.

Új munkamódok, módszerek és technikák kifejlesztése

A közösségfejlesztés magyar megvalósulása jelentős eredményeket ért el a helyi fejlesztés módszertanában, de a közösségi beavatkozás szélesebb körű, nem lokális társadalmi szintjein még nincsenek eredményei. Szükségképpen van ez így, mert a társadalmi akciók és mozgalmak szervezése, ill. a társadalmi tervezés területén történő szakmai részvétel társadalmi feltételei még hiányoznak. (Ez persze nem jelenti azt, hogy semmi tennivalónk sincs e beavatkozási szinteken.)

Jó esélyünk van viszont arra – s ez egy ideje időszerű is -, hogy a helyi – kistérségi, regionális – fejlesztésben új utakat találjunk. Az új fókuszba – melyek nem csak módszertani, de tartalmi jelentőséggel is bírnak – az általunk integrációs szinteknek elnevezett munkamódok kerülnének.

Miért?

Azt minden eddigi, alulról szerveződő helyi fejlesztésünkben elértük, hogy az állampolgárok létrehozzák saját intézményeiket és hosszabb-rövidebb ideig működtetni is képesek legyenek azokat. Intézményeik cselekvése viszont rendszerint megakad azon a ponton, ahol a lelkesedés mellé be kellene lépniük a kellő helyi szakértelemnek, a tőkének, az egyszerre tágabb körű és esetenként mélyebb, rendszeresebb kapcsolatoknak, ill. a forrásokkal valamilyen módon rendelkező szakosodott intézmények segítségének is. (Az is gond, hogy még nem állhatnak fizetett közösségi fejlesztők a helyi lakosok szolgálatában – ld. hálózatépítés!). Egy hosszabb távon is érvényesülő, a helyi humán erőforrást folyamatosan és szakszerűen fejlesztő, a helyi tervek megvalósulását tőkével is segítő fejlesztés társadalmi feltételeit egyedül megteremteni nem vagyunk képesek, de azt talán sikerrel megkísérelhetjük, hogy néhány helyszínen integratív intézményeket, új közösségi struktúrákat fejlesszünk ki, a helyi cselekvés kiteljesedését, a szektorok közötti partnerségi viszony és a közösségfejlesztés szélesebb körű legitimitációját elősegítendő.

1.1 Új közösségi struktúrák kialakítása

1.1.1 Közösségi tanácsok

A civil tudatosság kialakítása

A helybéli civil szervezetek általában egymástól elszigetelten dolgoznak. Gyakran hétköznapi eseményeket szerveznek, vagy egy hobby hozza a lakosokat időről időre együvé. Valószínűsíthető, hogy e szerveződések kimozdíthatóak lennének a maguk partikularitásából és kapcsolatokat lehetne kifejleszteni közöttük. A közöttük rendszeressé szervezett párbeszéd kialakíthatna egy, a helybeliségről folytatott kommunikációt, s ez megsokasíthatná a településükért, térségükért, a helyi közjóért tenni is hajlandó helyi polgárok számát. A folyamatot kommunikáció fejlesztésével és képzésekkel segítenénk, s

mindezek révén egy magasabb szintű civil tudatosság alakulna ki a civilek helybeli társadalmi szerepéről, a terület fejlődési esélyeiről, a fejlesztéseket támogatni hivatott országos és uniós lehetőségekről.

A részvétel

Az együttműködést rendszeressé tevő új intézmény neve lehetne pl. közösségi tanács – vagy más hasonló -, amelyben a helyi szervezetek képviselői, valamint helyi véleményformálók tudatosan gyakorolnák állampolgári és civil szervezeti funkcióikat és elképzeléseket fejlesztenének ki a terület jövőjével kapcsolatosan, majd ezeket képviselnék is a helyi, területi döntéshozatalban. Működtethetnének helyi irodát, alkalmazhatnának szakembert, akik a tanácsok által fontosnak tartott kérdésekben kidolgoznák-dolgoztatnák a civil álláspontot. A tanácsok konzultatív státusszal rendelkezhetnének a helyi döntéshozatalban és részt vehetnének a döntések végrehajtásának ellenőrzésében is.

A közösségi tanácsok tehát nem a közvetlen helyi cselekvésre fektetnének súlyt, hanem inkább a fejlesztés irányainak, aktuális kérdéseinek és a végrehajtás módjainak meghatározásában képviselnének egy jól kimunkált civil álláspontot.

A közösségi tanácsok mintájára pl. a nyilvánosság nagyobb területi szinteken történő szerveződésére is létrejöhetnének tanácsok, de más tartalommal is elképzelhető működésük – ld. a továbbiakat!

1.1.2 Képzési tanácsok

Az önszervező helyi fejlesztési projektek megvalósulásának akadályá lehet a képzetlenség és az ingyenesen elérhető felnőttképzési lehetőségek hiánya – miközben pl. az átképző tanfolyamokat elvégzettek nem tudnak elhelyezkedni. A közösségfejlesztői folyamat egyben motivációkat is épít a (tovább)tanulásra, s az esetben hatékony, ha a képzések akkor, ott és olyan tartalommal valósulnak meg, amire helyben igény mutatkozik. A demokratikus, közösségi képzésektől a falusi turizmusra, idegenforgalomra, biogazdálkodásra, általában az üzleti vállalkozásokra, konkrétan a szövetkezetek alapítására, közösségi gazdálkodásra, üzleti tervek készítésére, a napközbeni gyermekfelügyeletre, a számítógépes távmunkára, nyelvtanulásra, a környezetvédelemre, a fiatalok önismeretére, kommunikációs készségeinek javítására - sokféle továbbtanulási igény szerveződött meg már praxisunkban. Igény mutatkozik a közösségi munkás képzés iránt is, de sikerült már motivációt ébreszteni az általános vagy középiskola befejezésére, a felsőoktatásban való részvételre is. Támogatás hiányában e képzéseknek jelenleg csak töredéke valósul meg, s az is csak a legelszántabbak, a cél elérésére áldozni is képesek esetében.

Bizonyára javíthatna a helyzeten, ha a közösségfejlesztő a helyi aktivistákkal együtt megszervezne a térségben egy képzési tanácsot, amelynek munkájában a képzésekben érintett valamennyi szereplő részt venne. E tanácsok feladata az lenne, hogy a területi igényekhez igazítsák lehetőségeiket és az ottani szükségletekhez igazodó képzéseket tervezzenek és támogassanak.

1.1.3 Beruházási, fejlesztési, ún. partnerségi tanácsok

A közösségi munka elérkezhet olyan stádiumba, amikor a közösségi elképzelések megvalósításához szükségessé válik jelentős források bevonása is. Elképzelhető, hogy a területfejlesztési tanácsok, az EU-programok felelősei, a térségi vállalkozók és az önkormányzatok – tehát a jelentős pénzügyi- és anyagi jellegű természetbeni forrásokkal rendelkezők – megkeresése és a velük történő közös gondolkodás tőkebevonást, befektetők vonzását, a helyhez jobban igazodó pályázatok kiírását, stb. eredményezne. Ennek természetesen az a feltétele, hogy konkrét és minél kidolgozottabb elképzelések fogalmazódjanak meg a helyi kezdeményezők részéről.

A „partnerségi tanácsok” kifejezés az EU-terminológia része, amely a szektorok közötti, partnerségi együttműködés helyi struktúráit kialakítani hivatott. A partnerségi tanácsok a helyi fejlesztés tervezési és megvalósítási folyamatába illeszthető, rendszeresen kommunikáló, egyeztető, koordináló szervezetek – lásd pl. a LEADER-programot! Az EU programok logikája szerint e tanácsok az elnyert támogatást térségükben újraoszthatják, ami növeli térségi hatalmukat és ez bizony veszélyforrás is a civilek számára (is). Mégis, a civilek részvétele e folyamatban kívánatos és ösztönzésre érdemes, de hogy ne ugródeszkának tekintsék a partnerségi tanácsokban való részvételt, hanem rendszeressé váló civil feladatuknak, ez csak a lakosság megfelelő demokratikus képzettsége után várható el (annak a bizonyos civil kurázsinnak az általánossá válására gondolunk). A tanácsok képzéséről itt is ugyanazt mondhatjuk, mint a közösségi tanácsok esetében. A partnerségi tanácsok megalakulása és képzése ugyanakkor növelné annak az esélyét, hogy az önkormányzatok és fejlesztési ügynökségek demokratikus és közösségi képzéseken vegyenek részt.

1.1.4 Közösségi válságkezelő tanács

Elsősorban szociális területen merül fel szükségességük, a közösség nagy részét sújtó, már válsághelyzetben lévő lakosok esetében. Ilyenek pl. a díjhátralékosok, a szükségglakásban élők, a szlömösödő szomszédok, az etnikai feszültségek, a strukturális munkanélküliséggel fenyegetett területek, közösségi intézmények bezárása, stb. Alkalmas lehet ilyen tanácsok létrehozása a már közelgő, közösséginek tekinthető válság megelőzésére is – pl. a kilakoltatással fenyegetettek esetében.

A tanács munkájában valamennyi, az ügyben érintett szereplő képviselőinek részt kellene vállalnia. A szociális munka jól lehatárolt szakterületei, a kormányzati döntéshozók, a válság kezelésében érdekelt szolgáltatók (energiaszolgáltatást, a lakásokat bérbeadók), a fogyasztóvédelem, és a válság által sújtott lakosok (és esetleges szervezeteik) között régóta esedékes lenne a rendszeres konzultáció és együttműködés, a válság mind eredményesebb és humánusabb kezelése érdekében. A közösségi munkások kezdeményezésére a válságban érintett valamennyi szereplő átgondolhatná, hogy milyen erőforrásokkal rendelkezik és mit, milyen ütemben, milyen feltételekkel tudna biztosítani a válság kezelése és megoldása érdekében?

Ez a folyamat csak jól felkészített és kidolgozott tervvel rendelkező, tárgyalóképes lakossági csoporttal, helyi nyilvánosság megléte mellett lehet eredményes. E felkészítés, az érintettek együvé szervezése és a helyi nyilvánosságban való hiteles megjelenítés lenne a közösségi munkások feladata. A képzéseknek itt is kulcsszerepe van, hiszen a fenyegetettségben élők gyakran nem ismerik a törvényeket és lehetőségeiket, nem tárgyalóképesek, nem tudnak tervezni, stb.

Szinte ugyanilyen fontos a „másik oldal” felkészítése – képzése? -, ráhangolása a közösségi megoldások keresésére, az emberiességi szempontok figyelembe vételére.

1.2 A közösségfejlesztés részterületei és egészhez való viszonyuk

A szakmafejlesztés új stratégiai iránya lehet annak feltárása és folyamatos elemzése is, hogy milyen, nem feltétlenül a Közösségfejlesztők Egyesülete által életre segített közösségi kezdeményezések születtek az országban

- célcsoportokkal (kisebbségekkel, korosztályi csoportokkal, sérült emberekkel, stb.),
- a társadalmi akciók és mozgalmak terén (polgárjogi, környezetvédelmi, drogellenes, prevenciók, erőszak-ellenes, stb.)
- szakosodott területeken (közösségi művelődés, szociális munka, felnőttképzés, egészségügy, környezetvédelem, területfejlesztés, közösségi gazdaságfejlesztés, társadalmi nyilvánosság, egyházak, tervezés – a kormányzati és a civil, ún. alternatív szolgáltató szervezetek munkáját is beleértve!),
- szakosodott intézmények által
 - o kormányzati szervezetek (művelődési otthonok, közösségi házak, (közösségi) iskolák, családsegítő központok, gyermekjóléti szolgálatok, stb.)

- o nem-kormányzati és adományozó szervezetek
(általános civil és segítő (jótékonyági) szervezetek, megyei civil szolgáltató központok, anyagi támogatást nyújtó szervezetek programjai)

Kérdés, hogy a részterületeknek van-e specifikuma a közösségi munka szempontjából, kifejlődött-e tehát valamiféle speciális elméleti legitimáció vagy módszertan, vagy inkább itt is a közösségi munka általános szempontjai, specifikumai, módszerei érvényesülnek? Kérdés továbbá, hogy amennyiben ilyen specifikum nincsen, akkor nem a célcsoportok korosztályi sajátosságai, társadalmi helyzete, az intézmények eredeti célkitűzései és a közösségi munka irányultságának összeegyeztetéséből fakadó specifikumok-e a szembe ötlők, megtanulandók, figyelembe veendőek? Ha igen, ezeknek szakirodalmi forráshelyei is feltárandók. Hasznos segítséget adhatnak a Közösségi Adattárban az elmúlt 12 évben felhalmozott külföldi esettanulmányok, projektleírások is.

Ez a munka kutatás-jellegű, mely a helyzet feltárására (interjúk készítése, dokumentumok elemzése, kérdőívek alkalmazása, összehasonlító elemzések készítése, fordítások kijelölése, stb.) és akciókutatásra is épülhet (ilyen lehetne pl. a baranyai térségben létrejött spontán környezetvédő akciókban dolgozók összehívása, velük konferencia szervezése).

1.3 Az új stratégiai területek feltételei

A szakmafejlesztés fenti új stratégiai irányai azt feltételezik, hogy vannak kísérleti – tehát munkamódját tekintve célirányos! - helyi fejlesztések és van szabad elemző kapacitás.

Az új közösségi struktúrák kialakítása ott esélyes, ahol már jó ideje folyik közösségi munka s a folyamat a helyi alapintézmények – szervezetek és rendszeressé vált fórumok - létesítésén már túljutott. Ebből következik, hogy korlátozott erőinket ezekre a fejlesztésekre kell összpontosítanunk (Felső-Kiskunság, Ózdi Kistérség, Újpalota). Az új közösségi struktúrák kialakítása képzést, közös tervezést és rendszeres szakmai konzultációt feltételez, amelynek feltételeit és kereteit ki kell alakítanunk.

E felkészülést nyitottá érdemes tenni a nem kísérleti területen dolgozó kollégáink számára is, hiszen csak így valósulhat meg árnyaltabb kidolgozás és csak így jöhetnek létre helyi variánsok.

Szabad elemző kapacitás jelenleg nincs, ezért a forrásteremtésnél erre is gondolnunk kell (ld. ott!) A kutatásokat szerződéses munkában érdemes elindítani. A szakmai felkészülés közösségi jellege itt is nagy fontossággal bír – a tervezett feldolgozási és elemzési szempontok megvitatása, ill. az eredmények folyamatos közösségi feldolgozása lehet az innováció terjedésének, a kutatómunka szakmai karbantartásának és fejlesztésének legjobb módszere.

A rendszeressé váló **szakmai fórum** lehet az egyesületen belüli kapcsolattartás folyamatos munkamódja.

1.4 Nem új stratégiai jellegű szakmafejlesztési területek

Folyamatos innovációra szorulnak a nem-stratégiai jellegű, hanem már a munkánk, s így a 3 éves tervünknek is szerves részét képező szakmafejlesztési területek, a **képzés (szakmai és civil)**, a **publikációk** (rendszeressé vált kiadványok, elemzések, fordítások) és a **közösségi munkás-hálózat** kifejllesztésének területei is (ld. majd részletes tervünket!)

2. Hálózatépítés- és szervezetfejlesztés

2.1. Hálózatépítés

Egyesületünk elérkezett abba a fejlődési szakaszába, amelyben szakmailag és szervezetileg is kívánatos a regionális – vagyis nem a központból szervezett, hanem helyi (térsgégi) - szerveződések megerősödése.

Szakmailag azért szükséges ez, hogy a néhány kísérleti jellegű fejlesztés mellett legyen minél több mintaadó (új munkamódokat kifejlesztő), elemezhető, tanítható és népszerűsíthető helyi fejlesztés.

Szervezetileg két fő szempontból is fontos ez a stratégiai irány. Az egyik amellettt érvel, hogy a közösségfejlesztés demokratikus szemlélete és társadalomfejlesztő eszközei minél inkább és az országban minél több térségben legyenek jelen, egyre kihagyhatatlanabb tényezőivé válva a térségi fejlesztési folyamatoknak, hatékonyan kiegészítve azokat. A másik fontos szempont az, hogy kiegyensúlyozottabb munka- és felelősség-megosztás alakuljon ki egyesületünkben, hogy a közösségfejlesztésért folyó küzdelem minél inkább „talajt fogjon”, vagyis még inkább áthelyeződjön a helyi szintekre is, s hogy a vezetőség jelenleg főként irányító szerepe helyett inkább koordináló, tehát hálózatszervező szerepet tölthessen be.

Az összehangolás-összjáték fejlesztésével az egyes műhelyek és a hazai közösségfejlesztői munka egésze egyszerre gazdagodhat, ezért tekintjük a regionális fejlesztést a hálózati munkát előtérbe helyező stratégia egyik alapkérdésének.

E folyamat alakítása két irányból lehetséges: a vezetőségtől és helyből, a különféle régiókban élő és dolgozó társaink részéről. Ideje, hogy a központi kezdeményezés mellett megerősödjön a markánsabb önszerveződésre épülő helyi szerepvállalás, jelentős hangsúlyváltássá: hálózati együttműködéssé alakítva egyesületünk munkamódját.

(Ugyanakkor néhány térségben – főként Hajdú-Bihar és Békés megyék térségeiben - már eddig is jelentős szuverenitású megyei-térségi közösségfejlesztői munka folyt (az előbbi helyen önálló szakterületeken is, esetenként egymástól is elkülönülten: az ifjúsági munkában, a civil szektor fejlesztésében és a szociális területen). Fontos lenne, ha e rokonfolyamatokat gondozó regionális szereplők és az Egyesület egésze között (amennyiben a felek ezt kölcsönösen fontosnak tartják), a jelenleginél összehangoltabb, egymásra jobban épülő munkaformák alakulnának ki.)

A tervező munka eddigi menetében 6 térség vázlatos elképzelését foglalták írásba a régiókban dolgozó tagjaink, munkatársaink (Nyugat-Magyarország, Szombathely; B-A-Z megye, Miskolc, Békés megye, Békéscsaba; Szabolcs-Szatmár-Bereg megye; Nógrád megye, Salgótarján és a Felső-Kiskunság. Számítunk még Debrecen és Pécs regionális közösségfejlesztői tervére.)

Ezek alapján a hálózatépítés helyi stratégiai elemei a következők.

2.1.1 Csapatépítés

A regionális csapatok a közösségfejlesztői-közösségi munkát végző, továbbá az ilyen szemlélettel rokonszenvező, más szakterületeken dolgozó, de a közösségi munkában is szerepet vállaló munkatársakból, szervezetek és intézmények képviselőiből szerveződnek. Ezek a szakmai koalíciók működhetnek

- a. egyszerű, nem formalizált műhelyek keretében;
- b. önálló szakmai szervezetek létrehozásával;
- c. a térségben működő és a helyi társadalom, a demokrácia fejlesztésében érdekelt különféle szerveződések kapcsolatából eredően is.

2.1.2 Intézményi és szervezeti háttér

Többnyire vannak, vagy mostanában alakulnak olyan civil szervezetek, amelyek kereteket jelenthetnek a régió közösségi munkájához, s néhány munkatársunk magánvállalkozói háttérrel végzi ezt a tevékenységet. A jövőt tekintve kulcskérdés a teljes- és részfoglalkozású közösségfejlesztő szakemberek alkalmazásához szükséges feltételek előteremtése, önálló státuszok, rendszeres megbízások létesítése az önkormányzati-, civil- és projektmunkában.

Fontosnak tartjuk – ahol ez megvalósítható -, hogy állami-önkormányzati fenntartású művelődési, szociális és más városi, megyei szakmai intézmények is segítsék a regionális közösségi munka szervezeti kiépülését. Arra is törekszünk, hogy ezek a felelősségvállalások

az érintett intézmények formális dokumentumaiban (munkatervekben, együttműködési megállapodásokban) is megjelenjenek, ezzel is közelebb lépve az állami szerepvállalás kikényszerítéséhez.

2.1.3 Terepmunka

Valamennyi regionális tervezet kiemelte a terepmunka fontosságát. A gyakorlati munka segíti a közösségfejlesztés térségbeli megismertetését és elfogadtatását, szakmai társakat és együttműködő partnereket talál, a képzést valóságos talajra helyezi, az elméleti munkát megalapozza, új módszereket dolgoz ki, s mindez a szakma fejlesztését is szolgálja.

A helyi folyamatok serkentése – vagyis a kezdeményezés - a térségben dolgozó munkatársaink dolga.

A Közösségfejlesztők Egyesülete a Helyi Cselekvési Programját (HCSP) átalakítva és megújítva, teljes mértékben a terepmunka segítésére kívánja felhasználni.

2.1.4 Speciális szakmai irányok

Lehetséges és szükséges, hogy a helyi adottságok sajátos arculatot adjanak a regionális szakmai munkának. Így van, ahol a közösségi alapú gazdaságfejlesztés, másutt a városrész-megújítást segítő közösségi program, a közösségi egészségtervezés, a helyi nyilvánosságban kibontakozó közösségi munka, a felnőttoktatáshoz kapcsolódó közösségi tevékenység, a korosztályok körében végzett közösségfejlesztés, a kistérségi közösségi fejlesztőmunka lehetnek a specialitások.

2.1.5 Képzések

A képzések szolgálhatják a csapatépítést, irányulhatnak helyi cselekvő közösségekre, szakemberekre, önkormányzatokra, új problémák megoldásának kimunkálására. Jelenthetnek beépülést a rokonítható képzések rendszerébe.

A regionális munka segítését jelenthetik az egyesület már kidolgozott know-how-i:

- az Egyesület és az MMI által akkreditált szakmai továbbképzések a művelődés területén dolgozók, pedagógusok, szociális munkások számára,
- a művelődési szakemberek közép- és felsőfokú szakember képzésain a közösségfejlesztés specializáció;
- az Egyesület által kifejlesztett közösségi és „demokrácia képzések”,

- a helyi nyilvánosság fejlesztését célzó képzések;
- más civil képzések (pl. az egyes projekteken belüli szervezetfejlesztő képzések).

Külön jelentősége van stratégiai tervünkben a közösségfejlesztés– közösségi munka megjelenítésének a térség felsőoktatási intézményeiben.

2.1.6 Szakmai találkozók

Szemináriumok, konferenciák, helyi projektek térségi bemutatása, szakmai műhelyek meglátogatása, egy-egy speciális szakmai rész kérdés megvitatása, nemzetközi kapcsolatok építése – ezek az elemei a regionális programoknak, amelyekkel a térségi közösségi munka ismertségét, elismertségét és kapcsolódási pontjainak megsokszorozását kívánják ott dolgozó tagjaink elérni.

2.1.7 Elemző munka

A közösségfejlesztés népszerűsítéséhez és taníthatóságához, de a szakmafejlesztéshez is nélkülözhetetlen a közösségi folyamatok feltárása esetelemzések formájában. Fontossá vált a regionális tervekben a korábbi helyi közösségi munkákról szóló dokumentumok gyűjtése, kiadvánnyá szerkesztése, közreadása; a helyi cselekvési technikák leírása-kiadása is.

2.1.8 Információs rendszer

A regionális tervek fontos eleme a regionális információs rendszer és közösségi adatbázisok kiépítése, az elemi hálózati kapcsolatoktól az elektronikus térségi, országos és nemzetközi levelező hálózatig.

A tervidőszak végére reálisan elérhető, hogy a Közösségi Adattár felhasználói egyben szerkesztői is lehessenek az Adattárnak. Ezzel létrejöhet egy olyan tudásbázis, amely valóban tartalmazhatja mindazt az információt, amit egy adott pillanatban a közösségfejlesztésről Magyarországon tudni lehet. Ezért folyamatosan át kell alakítani az adattár kezelő-szoftverét és a megfelelő szintre kell hozni az egyesületi tagok számítógépes és Internet-elérési infrastruktúráját, beleértve a tagok képzését is.

A regionális adattárakat a Közösségi Adattárral azonos struktúrában és szoftverekkel kell kiépíteni, azért, hogy szerves részei lehessenek az információgyűjtésnek és terjesztésnek.

A beruházás tervezésére és szervezésére, valamint a szükséges források előteremtésére munkacsoportot kell létrehozni, amelyben minden régió képviselteti magát.

2.1.9 Kapacitásbővítés, együttműködés – partnerség-építés

Ez a törekvés valamennyi regionális egységünk helyi beágyazódásának, szervesülésének az egyik legfontosabb feltétele. Mit jelent az együttműködések kiépítése? Civil szövetségek – közösségi tanácsok – alakítását; a más, rokon szaktevékenységek (térségfejlesztés, vidékfejlesztés, területfejlesztési tanácsok, vállalkozásfejlesztési szervezetek) regionális intézményrendszeréhez való kapcsolódást; az önkormányzati szektorral való együttműködés keresését.

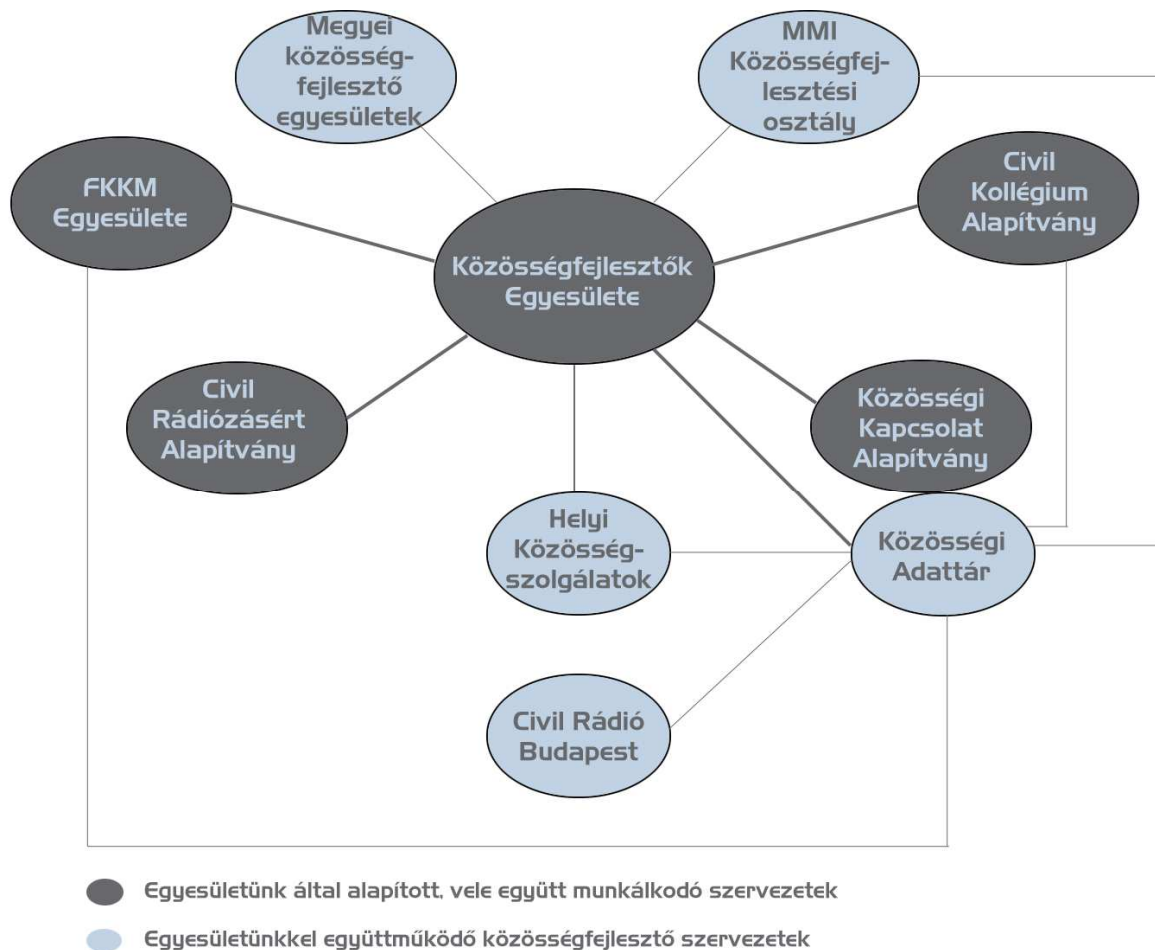
A régió belüli összefogásokon túl mindez szorosabb együttműködést jelent más régiókkal és az Egyesület vezetésével is, és nagyban elősegíti a közösségfejlesztés társadalmi beágyazódását.

2.1.10 A Közösségfejlesztők Egyesülete szerepe a regionális pontok működésében

- Közös – pl. nemzetközi – pályázat keretében partnerséget, önrészt, a Helyi Cselekvés Program segítségével kiegészítő anyagi lehetőséget nyújtani,
- Szakmai segítséget adni:
 - o A kommunikáció kiépítése, a hálózati munka megszervezése, az információcsere, a honlap közös alakítása és használata terén,
 - o Új szakmai programok esetén - pl. a kisközösségi rádiózás elterjesztése, új munkamódok példáinak sokasítása, stb.,
 - o A képzési tematikák „csomagba” foglalása, azok használatának megkönnyítése, hozzáférésének megteremtése,
 - o A Helyi Cselekvési Program működésének átalakítása, a helyi terepmunkák elindulásának szakmai-szakértői, elméleti segítése,
 - o Helyi konferenciák, szemináriumok szervezése,
 - o Hazai és nemzetközi tapasztalatok, szakanyagok, információk megosztása,
 - o Hálózati találkozók és tapasztalatcserék megszervezése,
 - o A Civil Kollégium lehetőségeinek biztosítása,
 - o Kapcsolatok közvetítése (továbbá – ahol ez indokolt - az MMI kereteiben a megyei intézményekkel való együttműködések kialakítása),
 - o Képzések és folyamatos szakmai fórum szervezése saját hálózatunk számára.

- Az Egyesület vezetősége a hálózati pontok rendelkezésére bocsátja PR anyagait és felhatalmazza a regionális pontok vezetőit – az Egyesület tagjait - arra, hogy az Egyesület nevében térségükben hivatalosan is eljárjanak.

2.2 Szervezetfejlesztés

2.2.1 Szervezeti struktúra

A 3 éves program alapvetése, hogy az Egyesület a korábban kiépített kapcsolatrendszerét, együttműködési kereteit megtartja, s arra, mint bázisra építve fejleszti tovább a saját szervezetét. Az alaphelyzet lényege, hogy működnek az Egyesület által alapított, önálló szervezeti keretekbe kihelyezett funkciók: a képzési ügyekben a Civil Kollégium Alapítvány; az adatbázisok-informatikai feladatok szervezése és rendszerezése a Közösségi Kapcsolat Alapítvány és az általa működtetett Közösségi Adattár kereteiben szerveződik; a társadalmi nyilvánosság területén a bázis az egyesület saját lapja, a Parola és a Civil Rádió. Mindemellett

az egyesületnek meghatározó partnerségi kapcsolata van a Magyar Művelődési Intézet Közösségfejlesztési Osztályával a szakmafejlesztő feladatok végzésében.

Másféle kapcsolatokat jelentenek a hálózatépítésben jelzett, már működő, vagy most alakuló regionális szakmai szervezetek, műhelyek. Mindkét szakmai kör – tehát az Egyesület által alapított és a vele párhuzamos viszonyban lévő szervezetek, továbbá a regionális szervezetek esetében is szükséges a döntési, felelősségvállalási mechanizmust optimalizálni.

Mivel igen vegyes szervezeti, társasági és intézményi formákkal történő együttműködésről van szó, nem lehet csupán egyetlen döntési mechanizmust kitüntetett szerepűnek kimondani. A hálózat esetünkben a különféle helyeken, személyekben, szervezetekben felgyülemlett tudások összeadódását jelenti. A hálózati működés lényege éppen ezért az lesz, hogy az aktuális probléma fogja meghatározni azt, hogy a hálózat mely pontja kerül kezdeményező szerepbe. Az, ahol a közösségi beavatkozáshoz a legtöbb potenciális felkészültséggel rendelkezünk. A viszonyrendszer egy következő probléma kezelésénél átalakulhat, s a probléma megoldása szempontjából egy új hálózati pont válhat meghatározóvá.

A hálózatnak, s ebből következően e struktúrájának a kiépítése is egy fokozatos és dinamikus folyamat; a változás a jellemzője, éppen ezért az együttműködési struktúrájának nincsen befejezett, lezárult állapota.

2.2.2 A hálózat együttműködése – kommunikáció, információáramlás

A következő 3 éves időszakban folyamatos fejlesztéssel eljuthatunk oda, hogy a hálózat kommunikációjának egyik legfontosabb színtere az Internet legyen.

Az egyesület levelezőlistáit megvizsgálva szembetűnő, hogy azok túlnyomó többségükben a központból kimenő információkat tartalmazzák. A legelső rövid távú feladat a listák összehangolása mellett ennek megváltoztatása, mert ez az egyik legfontosabb feltétele egy valóságos kommunikáció kialakulásának. Fontos az egyesület kommunikációs rendszeréhez kapcsolni azokat a szervezeteket és egyéneket is, akik egy-egy program vagy képzés kapcsán kerültek kapcsolatba az egyesülettel, vagy annak valamelyik társszervezetével.

A kialakuló regionális szerveződések körül hasonlóan Internet-alapú kommunikációs rendszereket kell kialakítani a 2.1.8 pontban említett munkacsoport vezetésével.

2.2.3 Feladatkörök

Az egyesület módosított és 1999. január 11-én a közgyűlés által elfogadott alapszabálya rendelkezik az egyesület céljáról, tagságáról és jogállásukról, az egyesület szerveiről és

működési rendjükről, az elnök, a közgyűlés, a választmány, a felügyelő bizottság hatásköreiről, s ezen az új stratégiai terv sem kíván változtatni.

Az egyesület Választmánya, amely a Közgyűlés határozatainak végrehajtásáért felel, jelenleg 4 főállású munkatársat tud alkalmazni. Programjait nyertes pályázatokból és általános célra felhasználható támogatásokból fedezi, szakemberek időszaki megbízása és önkéntes munka szervezése révén.

E négy munkatárs feladatköre jelenleg egymástól nehezen elhatárolható, hiszen a szakmafejlesztéstől a forrásteremtésig, a képzések szervezésétől a PR munkáig, a lapszerkesztéstől az önkéntesek szervezéséig stb. széles skálán helyezkedik el az a munka, amely rájuk hárul.

Jelentős szellemi és anyagi erőforrásokat mozgósítanak az egyesület kapcsolatrendszerén keresztül a partnerszervezetek is, ám a pénzügyi források nem minden esetben mutatkoznak meg az egyesület költségvetésében, bár munkájuk kétségkívül erősíti a hazai közösségfejlesztés, s így az egyesület helyzetét is (Közösségi Adattár, Civil Kollégium, Civil Rádió). Az egyesület is segíti e szervezetek működését, mégpedig programjain keresztül, fizet – amikor erre van fedezete - a tananyagok kidolgozásáért, a fordításokért, a képzésekért, stb.

Az egyesületnek jelentős szerepe van a kísérleti helyszíneken folyó munka szakmai és pénzügyi segítésében is, ill. olyan források előteremtésében, amelyek helyben realizálódnak és amelyekből az egyesület semmit, vagy igen keveset profitál.

Az új stratégiai terv megvalósításához a következő szándékok fogalmazódtak meg:

- A terv megvalósítása önkéntes és fizetett munkában is történik. Az önkéntes tagok által kifejlesztett hálózati munkatervek megvalósítása a területi önkéntesek aktivitásától, csapatépítésétől, terepmunkáitól, intézményi és szervezeti háttérépítő tevékenységétől, képzéseitől, szakmai találkozóitól, elméleti- és információs munkájától, partneri hálózatától, s nem utolsósorban forrásteremtő és lobby-tevékenységétől függ. A hálózati pontok szakmai és forrásteremtő együttműködéséről fentebb már szóltunk, itt legfeljebb csak azt szükséges hangsúlyoznunk, hogy kívánatos lenne a hálózati pontok működésének megerősödése és stabilizálódása, mind erőteljesebb beágyazódása a lokális társadalom viszonyaiba, s a szakmai és szervezési munka megfizethetővé tétele.
- Az egyesület fejlesztéséhez szükséges, hogy azokhoz a programokhoz, amelyeket az egyesület partnerszervezeteivel, ill. területi hálózati kapcsolataival együtt valósít meg, közös forrásteremtő tevékenységet végezzenek és az elnyert támogatásokból az egyesület - munkája fejében - az eddiginél erőteljesebben részesedjék.

- Az egyesület anyagi kapacitását növelni szükséges a „jelenleg gazdátlan feladatok” ellátása érdekében (forrásteremtő, elemző, lobbytevékenységet folytató munkatárs). Ennek megvalósításához ld. forrásteremtő stratégiánkat!

2.2.5 A kapcsolatrendszer fejlesztése

Értékelő munkánk egyik legkritikusabb eleme a kapcsolati rendszerünké volt. A Partners-jelentés 2.5 pontjában összegzett csoportos kritikánk még tovább árnyalható: nem is annyira a szakmai, mind inkább a fejlesztő-jellegű munka során kialakult helyi kapcsolatok domináltak eddig egyesületünk életében. Ez vezetett oda, hogy egy-egy fejlesztő munka végére a helyi szintek szerveződései megerősödve, fejlesztési filozófiáinknak és módszereinknek megfelelően fokozatosan leváltak az egyesületről, s így annak kapcsolatrendszere bizonyos értelemben kiüresedett. Soha nem mértük még fel, hogy helyi kapcsolataink milyen kapcsolatrendszerrel rendelkeznek, s hogy ezekkel az egyesület egésze mit kezdhetne? A látókörünkön kívüli új kapcsolatok szervezéséhez tehát kutató-elemző munka is szükséges, amelynek anyagi feltételeit elő kell teremtenünk (ld. előző pont!)

Kapcsolatrendszerünk fejlesztésében, tapasztalataink és információink összeadásában és elemzésében valamennyi tagunk és hálózatunk valamennyi tagja egyaránt érdekelt és érintett.

Sikerrel biztató kezdeményező lépéseket a következő irányokba tehetünk:

- Rokonszalmák – elsősorban művelődésszervező, felnőttképző, területfejlesztő és szociális szakmák,
- A közösségi munka módszerét alkalmazó más szakmák programjai – egészségnevelés, környezetvédelem, ifjúsági munka, stb.
- Közösségi célú fejlesztési programok – terület- és vidékfejlesztési tervezői és megvalósítói munkák
- Közösségi intézményrendszerek – művelődési és közösségi házak, teleházak, információs irodák.

Az együttműködés történhet az egymás programjait megismerő szakmai konferenciák, szemináriumok, fórumok, tapasztalat- és programcserék formájában, s az ebből következő közös programok révén.

További, az eddigieknél erőteljesebb erőfeszítéseket kell tennünk a támogatásszervezésben. Meg kell ismernünk az új fejlesztési elképzeléseket tartalmazó országos és regionális

programokat és nekünk is kell kapcsolódási pontokat keresnünk. Rendszeresen tájékozódunk kell az újonnan megnyíló lehetőségekről, el kell járnunk különböző programindító fórumokra, tervek vitájára, képzésekre. A más programokba történő beépüléskor azonban mindig szem előtt kell tartanunk saját céljainkat, nehogy az épp aktuális, folyó ügyek vezessenek bennünket, eltávolítva bennünket saját célkitűzéseinktől!

A kapcsolatrendszer fejlesztését szolgálják az új stratégiai terv alapján készülő új PR-anyagok is, a szórólaptól az igényesebb bemutatkozásig, programjaink bemutatásáig. Ezeket az anyagokat – helyi betétlappal - valamennyi tagunk és hálózati pontjaink is felhasználhatják saját kapcsolatszervező tevékenységükhöz.

2.2.4 Forrásteremtés

Fő stratégiai irány: hazai támogatók erőteljesebb bevonása mind az egyesület működtetésébe, mind a hazai közösségfejlesztés támogatásába. Az eddigi támogatások mellé szeretnénk bevonni a Nemzeti Fejlesztési Terv, a tárcák, a területfejlesztési tanácsok és az EU-programok forrásait is. A mindehhez szükséges új terveket a stratégiai tervben külön is részleteztük, a 2., különösen a 2.3.3 és a 3., különösen a 3.3 pontnál.

A forrásteremtés másik stratégiájaként a területi hálózati pontok és az egyesület vezetősége által közösen végzett támogatásszervező tevékenységet. A fókuszban itt a regionális erőforrások minél erőteljesebb mozgósítása és a helyi hálózati munkába történő bevonása áll. További fontos lehetőség a Helyi Cselekvési Program regionális pénzalapjának megteremtése.

Harmadik stratégiaként a vállalkozói szektorral való kapcsolat újragondolását jelöltük meg, azzal a megjegyzéssel, hogy tervezőcsoportunk álláspontja szerint – mert a közösségfejlesztés mind erőteljesebb hazai beágyazódása a célunk - elsődlegesen állami forrásokat, közpénzeket kell mozgósítanunk.

3. Európai szintű munka, csatlakozás az uniós programokhoz, együttműködés egy Közép-Kelet európai szakmai hálózatban, regionális szerepkör keresése

Ezt a stratégiai irányt az „előre menekülés stratégiájának” hívjuk, mégpedig azért, mert abban reménykedünk, hogy az EU értékrendje és támogatási politikája

- hozzásegíti a közösségfejlesztést a saját társadalmába történő mélyebb beágyazódásra (s nem csak hazánkban, hanem a térség országaiban is),
- a Közép-Kelet európai régióban folytatott munka pedig hozzásegíthet bennünket ahhoz, hogy jobban megértsük a régiónk helyzetéből fakadó sajátos szakmai

lehetőségeinket és képesek legyünk gazdagítani egymást és a nemzetközi közösségi munkát.

3.1 EU csatlakozási elvárásaink

Az elkövetkezendő 3 év legnagyobb kihívása kétségtelenül az uniós csatlakozás lesz, amelytől a következőket reméljük:

Hosszú távon:

Támogatóbb társadalomirányítást és társadalmi környezetet, amely nem csak a retorika szintjén, de értékrendjében, erkölcsileg, vagyis elvárásaiban és támogatási programjaiban is stabilan a demokrácia fejlesztése, a társadalmi részvétel fokozása mellett áll:

- támogatja a civil társadalmat és a nonprofit szektor növekedését, minőségi fejlődését és stabilitását, függetlensége meghagyása mellett;
- széles körűvé teszi a felnőttképzést és a közösségi művelődést, növelve a felnőttképzésekre fordítható innovációt és részvételi támogatást (beleértve az ingyenes részvételt, a munkaidő-kedvezményt és más juttatásokat is; a felnőttképzésben is mind általánosabbá teszi a kredit-rendszert, stb.);
- segíti a szociális intézményrendszer átalakulási- és újralakulási folyamatait.

Rövid távon: nagyobb teret – több programot és forrást – a közösségfejlesztéshez, mely így a korábbinál nagyobb lehetőséget kap a közösségi munkások alkalmazására, a szakmai szervezetek működtetésére, helyi programok sokaságának kifejlesztésére - egyáltalán, a közösségi munka szellemi infrastruktúrájának megteremtésére..

3.2 A csatlakozás várható kihatásai

3.2.1 Szakmai hatások

Munkánk szakmai „harmonizációja” már 1990-ben megkezdődött és azóta is folyamatosan zajlik, ám a folyamatosan megnyíló, új támogatási lehetőségek szakmai kihatásaival is számolnunk kell.

Az EU támogatási programok minden bizonnyal a nyugat-európai értelemben vett közösségfejlesztés felé fogják terelni a hazai munka szakmai irányultságát:

- nagyobb tapasztalatokat fogunk szerezni a szegénység kezelésében, a célcsoportokkal való munkában,

- a beavatkozási szintek a helyi fejlesztéstől elmozdulnak a társadalmi tervezés és a társadalmi akció felé,
- változatlanul a fókuszunkban tarthatjuk majd a társadalmi bevontság növelését, tehát a demokráciafejlesztést,
- az ún. általános képzések – állampolgári és közösségi készségek – lehetőségei gyarapodnak, s ez új tantervek és új tanítási-tanulási technikák kifejlesztését vonja maga után,
- a partnerségi együttműködés gyakorlattá válik a közösségi munkában is, különösen a térségfejlesztésben.

3.2.2 Egzisztenciális hatások

Minden bizonnyal nálunk is elterjednek a középtávú, 2-5 éves időszakot felölelő, támogatott közösségi, partnerségi, fejlesztési, stb. programok és projektek, s velük együtt a közösségfejlesztők, közösségi munkások önkormányzati és civil szektorban történő (időszakos) alkalmazása.

A közösségi munka lehetőségeinek sokasodásával azonban növekednek a veszélyek is. A veszélyek két fő területe szerintünk:

- o a közösségfejlesztés „lehetetlen helyzetbe hozása”, vagyis eszköz-szerepének erősítése (strukturális problémák „kezelése” közösségfejlesztéssel),
- o szakemberhiány miatt nem tudjuk kellő mértékben megragadni a lehetőségeket és azokkal majd a nálunk sokkal kevésbé hozzáértő, ámde a piacon jobban érvényesülő szereplők élnek.

További fontos veszélyt jelent a projekt-finanszírozás, amely pénzügyileg függőségbe sodorja a szervezeteket és végső soron eltérítheti őket saját céljaik megvalósításától.

3.3 Felkészülés

Az előcsatlakozási programokban eddig szerzett tapasztalataink, valamint az uniós kollégáinktól, szakmai anyagokból, Internetről szerzett információink alátámasztják ezeket a hipotéziseket, ám világossá teszik azt is, hogy komoly új nehézségekkel is szembe kell néznünk - elsősorban a bürokrácia lassúságával, de a nyelvi hiányosságokkal és a pályázati követelményeknek való megfeleléssel, az utólagos finanszírozásból és az önrészek biztosításából fakadó nehézségekkel.

Tanulási feladataink is bőven adódnak tehát. Célul tűztük ki, hogy országos és helyi szinteken is részt veszünk lehetőleg valamennyi előcsatlakozási programban, csatlakozunk a programok megismertetését és a forrásteremtést célzó tanfolyamokhoz és folytatjuk a már megkezdett európai együttműködések.

3.4 A Közép-Kelet európai régióban folyó közösségfejlesztői hálózatépítés és partneri együttműködés

Ez a terület azért jelent számunkra kihívást, mert a térség múltja számos tekintetben is hasonló mentalitást és társadalmi problémákat eredményezett országainkban. Ez ad reményt arra, hogy a közösségi beavatkozásnak is kialakulhat egy speciális, regionális karaktere, valamint arra, hogy a közösségfejlesztés hatékonyan hozzá tud járulni országaink demokratizálódási folyamataihoz.

3.4.1 A Közép-Kelet európai együttműködés eddigi tapasztalatai

- Bízhatóan alakul az együttműködés és a további együttműködésre motiváltság,
- Az együttműködés megerősíti az egyes közösségfejlesztő szervezeteket elkötelezettségükben és tudásukban. (E tanulságokkal a most zajló „Közösségfejlesztési partnerség-építés Közép-Kelet Európában” projekt szolgál, valamint más hálózatépítési kezdeményezések – egyesületünk csatlakozása a CEE Citizens Network-höz, térségi konferenciákon való részvétel, stb.)

3.4.2 A közép-kelet európai szerepkör keresése

Ez kissé hangzatos megfogalmazásnak tűnhet, pedig eddigi tapasztalataink alátámasztják ennek fontosságát.

Úgy tűnik, hogy elsősorban szakmai-módszertani segítséget tudunk adni külföldi kollégáinknak, míg tőlük megerősítést és helyi „ízeket” kapunk, s figyelmünk fókuszába kerülnek régi-új területek (a románok pl. a közösségi iskola, a lengyelek a művelődési házak felé fordulnak). Annyi bizonyos, hogy a külföldi munkák jobb megismerése, a szomszédolás, a rendszeres kommunikáció természetesen hathat a hazai közösségi fejlesztőmunkára is.

Szervezési kapacitásaink is elegendőek nagyszabású európai rendezvényekre, hálózatépítési munkára, közös forrásteremtésre, stb.

3.5 A közösségfejlesztés európai hálózatának építése

A KKE-i térségi és a nyugat-európai vagy világ-szervezetekkel (CEBSD, IACD, ICEA) kialakított kapcsolataink integrálását is érdemes megkezdenünk.

2004. márciusára a fenti szervezetekkel egy nagyszabású európai közösségfejlesztői konferenciát szervezünk Budapesten „Állampolgáriság és közösségfejlesztés” címen. Ez a konferencia a közösségi munka valamennyi fontosabb európai szereplőjét hívja közös gondolkodásra, együttműködésünk tartalmának és munkamódjainak kialakítására és felhívással kíván fordulni az európai államfőkhöz és kormányokhoz társadalmaink közösségi viszonyrendszerének erősítése, a jobb és igazságosabb társadalomért folytatott önszervező és szakmai küzdelmek nagyobb támogatása érdekében.

Összefoglalva az európai szintű munkát: a kihívás izgalmas, összetett, a mozgástér megnagyobbodott, s mindez folyamatos odafigyelést, elemzést kíván, új tanulmányozási területeket nyit meg számunkra, de legfőképpen is azt feltételezi, hogy tisztában legyünk önmagunkkal, értékeinkkel és céljainkkal, vagyis hogy tudatosan vegyünk részt ebben a folyamatban.

Készítették a főbb stratégiai irányokra szerveződött munkacsoportok és a térségi hálózati pontok kezdeményezői. A tervezői munkát összefogta és végső formába öntötte Péterfi Ferenc és Vercseg Ilona.

A tervezetet a megalkotók 2002. november 29-én Közgyűlés elé bocsátották. A Közgyűlés a tervezetet jóváhagyta.